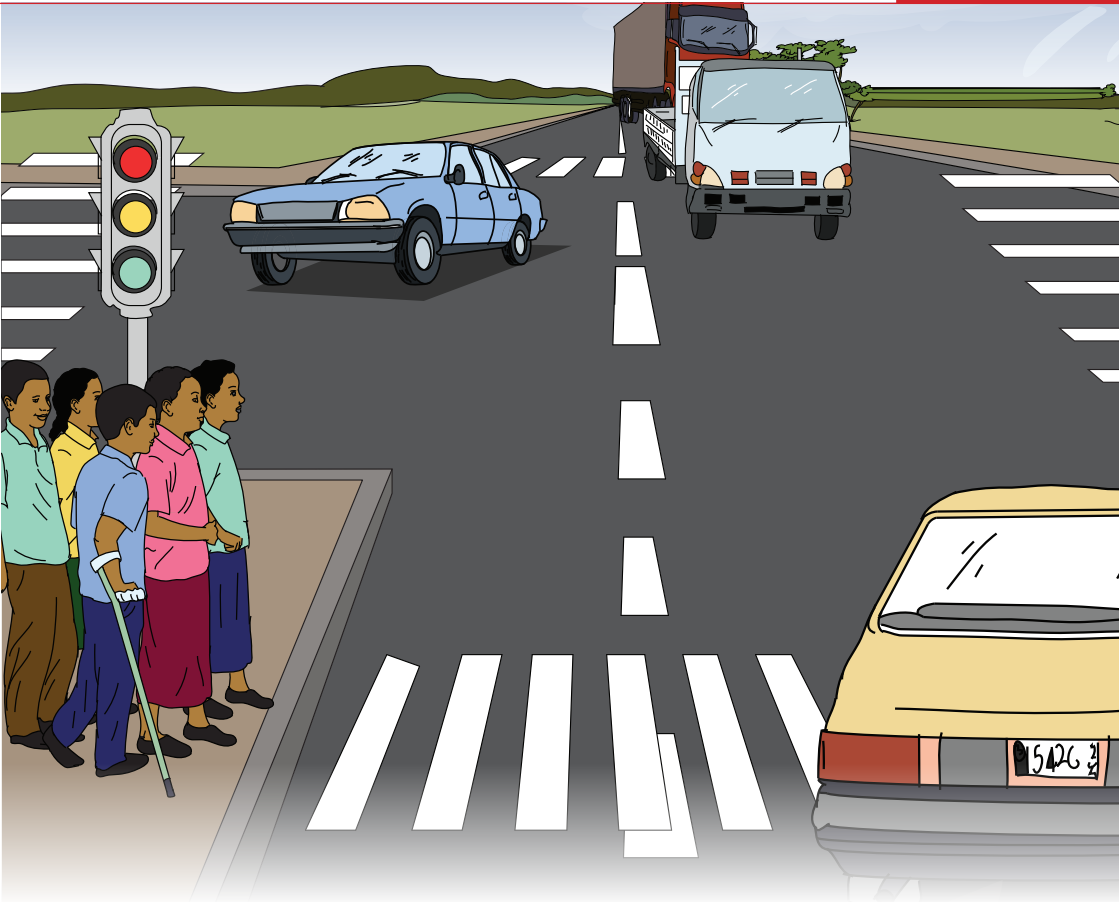

Tiraafiiqqi Seera Egerakkamisa

Levelled

Hadiyyisa

Ku qanannaaxxi hara'mash kitaab Yu.Es.Ay.Di (USAID)eennsi siidamukki diinaxxi hara'matinne, Seev Ze Childireeninne (Save the Children), Losa'n Ministeerinnee Dabuuphphi Giir Giichchi Gassi Losa'n biiro'innnee maqirem angejjinne guda koobamukko.

2009 H.D

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Save the Children

The CC By license lets others distribute, adjust, and build upon this work, for free or commercially, as long as credit is given to the original creation. However, any changes from the original must be indicated.

For more info please refer: <https://creativecommons.org/licenses/>

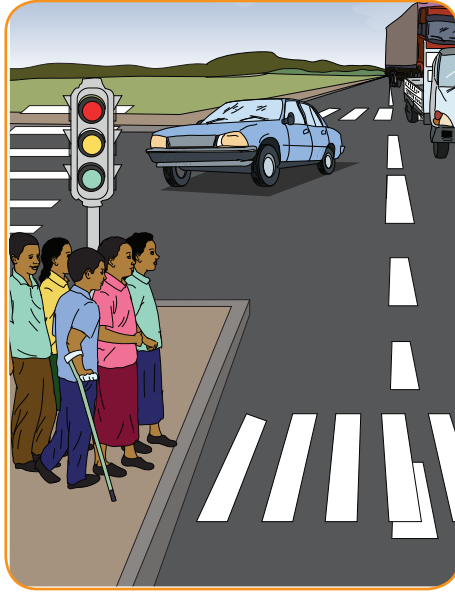

Tiraafiiqqi Seera Egerakkamisa

Baxxanchi 3

Saanti 14

Leveled

Losisaanchina/ona Tiissiishsha

Ku hara'mash qanannaaxxi kitaab gudukki horoor sawwit ciilluwwi qanannaaxxi xanato fuu'lisimminatte. Ka kitaaba awwaaxximmiinse gaassinaa ciilluwwa gaafaassimina kitaabo'ommi horoor sawwite caakkisimmi hasisookko. Misilluwwi amadu sawwitenne ciilluwwi maqire atoorarimmi qanannaato fuu'lisoohaannooma qoossimmi hasisa. Losaan kitaabo'ooma qanannaa'amaa lasonne xa'michchuwwina dabachcha uwwameena xanamuda'e qoossimmi niinnise egeramoohane.

Qanannaaxxi Illaqqi Xa'michchuwwa

1. Makii'n googonne tiraafiiqqi mare'uwwa uullisakkamok mahinatte?
2. Tiraafiiqqi seera hinkide egerakkamda'e laqqoo?

Mat haxuullanne mat losa'n minenne
losoo mat hegeeqqi lam goonii sas landii
hee'amukko. Landik summi Seemmo'otte,
Danto'ottee Leero'ottee. Goo'nek summi
Deettaamottee Mishiqottee. Issuwwoom
saxxi baxxanchi losaano.

Mat ayyaamo, ontim Waachcha'm mee'l
ballanne beero'o maramena ki'amukko.
Oosoom aanshaqqamaa shiinshaqqamoolla.
Xurubee'i habiilloo kobe'uwwaa
gudisamoolla. Ee lasage, googonne
edamameena ansi sa'aatanne waaramukko.

Olla'i manni achoffor diinatem kiisanne
amadamaakko.

Kaame'uwwi googo axisakka'a shiraashirakka'a
baxakkamo. Ee googguwwinne manni, diinatii
kaame'uwwii taakke'ookko. Eekka tiraafiika
yakkamo. Kannina seer hee'u beelas qeddi
qooccameena xanookko. Eebikkina lokkaaninaa
kaame'e ushe'aaninaa tiraafiiqqi seer yookko.

Tiraafiiqqi seer dutisinne fintamaakko.
Kobi'lishshina, kaame'i qare'na, fole'uwwii
iiqamimma, qadalli haxa'l beyyonne qeddaa
makkaa moo'imma, giphimma, xurumba
shuussiisimma, gabbaa'imma, lokkaanii
diinatii googo mureena waarulas higona
gaasso'o uwwimma. Tiraafiiqqi limmi boloqoo
kashara, baaraa shaano'oo egerimmaa mulli
keenomee.

Meera maroo ooso

Hax uullinse Wachcha'm meera
waaro ontem oosim tiraafiiqqi seera
egerakkamis bikkina saxxi baxxanchanne
losamaakkoohane. Ihukkaaremdu illinne
kaame'uwwaa gooqqi mare'uwwaa moo'amu
balli bee'e. Ee oosaannik matik loddichchi
hellenkoohane. Kannina qadaalli sikki
biccichchi yookko.

Ku Waachcha'm meera waaroo oosoom
kaame'i beero'onne lophphoo bikkina
aphphisooda'ee yamamaa baddamaakko.
Ka tiraafiiqqi see'l bikkina losa'n

minenne losamukkoka atooraramukkuuyyi
tiissiiixxamamoolla kaame'i gooqqeka qeddi
kollo amadamaa qare'amaa taakke'amoolla
Kollaanne binci saninne curoolla.

Oosoom Wachcha'm beero afamaa
aagamoola. Kaame'i lophphaa kidii ekkidii
wurwuroolla. Kaame'i afareen waaraa
xurumba fugoname sabaa cawwa maroolla.
Kaame'e ushe'aan lokkaano game'loolla.
Lokkaanim qaphphitooyyonnihee yaa dabara
game'loolla.

Ka haxuulliinse waaru oosina luxxi ballam
ihubikkina u'n afaakko. Danto'o, Mishiqina,
“Mishe kaame'ii mannii tiraafiiqqi seera
mahina egeroobeekii?” yito'o. Mishiq,
“Daa ku mannii kaame'e ushe'aanii jorsa
batbatoolla. Daafonne aageenatte an
baddaammoo” yukko.

Eehide yukkisame, Danto'i makki kollinne
qeddaa makkaa moo'oo'nem, kaame'e
googonne beet luqqookko. Weeraroo kaame'i
beetooma ficiriiqansaa urukko.

Ee beyyonne yoo manni laaraa tiraafiik
pooliisa weeshukko. Tiraafiik pooliis waaraa
moo'aa leesha akii'm mine massukko. Akiim
ka saat mashka'a xa'mukkaare kaame'i
aphphisukkisa kurakko'o. Pooliis kaame'i
ushe'aancho mahina aphphissittokkii
yukkaare "An waarookkoo yaamma
sawwo'o'neme dangonnem luqqaa? xa'ukkaare
kaame'i uulliseena xanummoyyo" yukko.

Ku qeddaa makkaa moo'oo'neme kaame'i
googonne Danto'o midaadinne waaraa
luqqukkok beet ihukkisa pooliis naqaashinne
immi issaakko. Eehannonem odim kaame'i
shinjanne luqqukkisa pooliis keenaa bi'ishshi
beetan ihukkisa la'isukko.

Kaame'i saat sawwakkobee'isa issaa uroohane. Lehi, iiqanchi, illi bi'immii qaamafeettuuwwi muranchii afeena xanookko. Ka'isinne lehoohaaniinsem qaamafeexxi hawwodanchinne baximma hoogoohaare oos adaraarookko. Buxoom iiqaa abaroos heechchi hawwo moo'ookko.

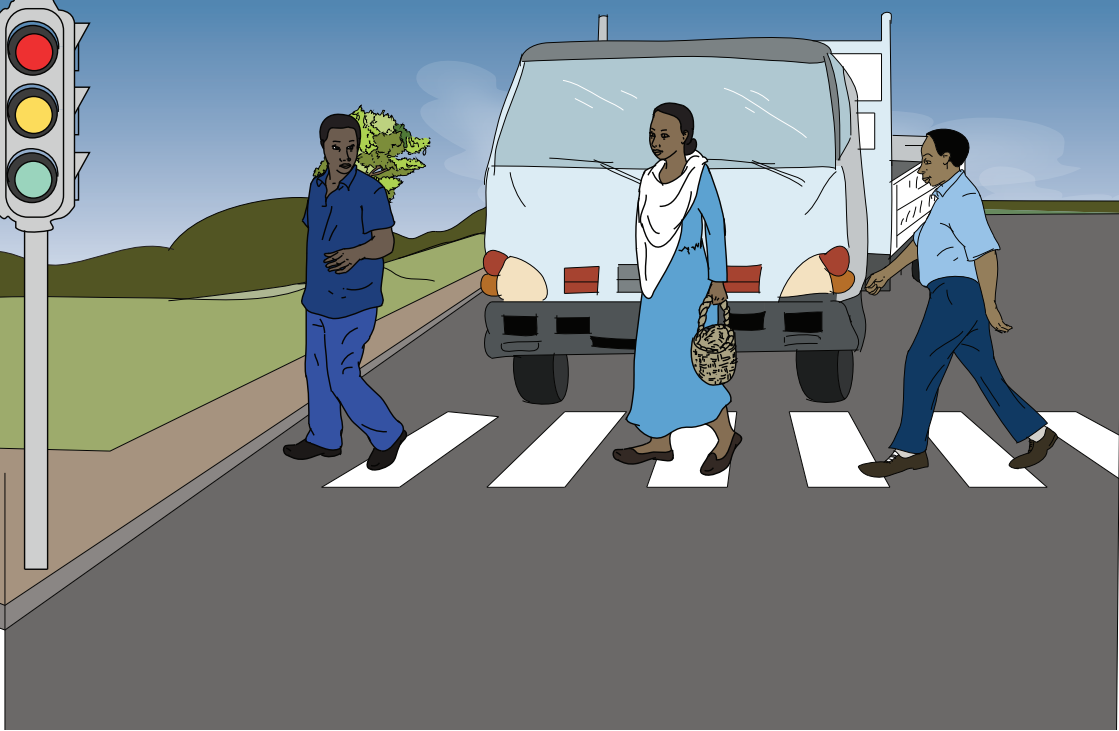
Danto'oo Mishiqii ka saat afu beet gadano hee'amu bikkina hanshba'lamaakko. .Seemmo'o Deettaamo weeshsha'a "Deettee ese meera afissehe achofora bita'laa qaqqisonne elle'oommoo" yito'o. Deetaam "Hundim mallona baddakko'i luwwi afoo'n urooyyo" yukko. Hundim qaqqisamaa afukki saaxxi bikkina atooraramukkuuyyi dadda'l oodo'o aagamukko.

Lamina lamina ihamaa olla'i manni asse'ukki luwwa: sooqido, qaawwa,

mixmixo'o, qadaalli enja, heemachchi enjaa
jaanjibeellaa aa'amaa feestaalluwwanne
aagisamaa ellechchina gudamukko.

Meeriinse mine deba'lamaa waaramoolla.
Kaame'e ushe'aan kaame'i woronne
midaadinne afuuru manninne atoorarooyyo.
Illagee'n kollinne waaroo luwwa moo'ookko.
Laskolli qerephphooyyo. Lasinne waaro
luwwa qeddinnee makkinnee saqalamu gaga
moo'ixxinne moo'ookko.

Kaame'e ushe'aan qabatto'o cekkinne
dufaa'aa ka'lookko. Ookki ushe'aan
baa'oobee'isina danaamo. kaame'i garcagarci
yoohaare, ushe'aanchi baa'aa xophaa giboo
bee'isa issookko. Kaame'e ushe'aan hoongi
macceesamulas kaame'e hoffi qax ammanina
uullisaa usheexxookko.

Cilimmi boloqa

Kaame’ii mannii duttoo beyyonne kore egessiisimmina tiraafiiqqi caakki hasisookko. Kaame’i googuwwi soor kollinne edamoo beyyonne soorem beyyonnem illagenne cilimmi boloq ihona elektiriika mare’uwwa kaasakkamo. Soorem gooqqi illagennem, kashara, shaano’oo baaraa mare’uwwa moo’isookko.

Kashar boloqoohaare kaame'uwwa
uullee yimminatte. Kuk kashar cilimmaa
baar boloqoohaare matteena qunxihee
yimminatte. Baar cilimmaa shaano'i
boloqoohaare, maree yimminatte. Kaka
egeroo'n cawwaa higeena ihuta'n muli
kaame'inne qoccamaa xa'ookko.

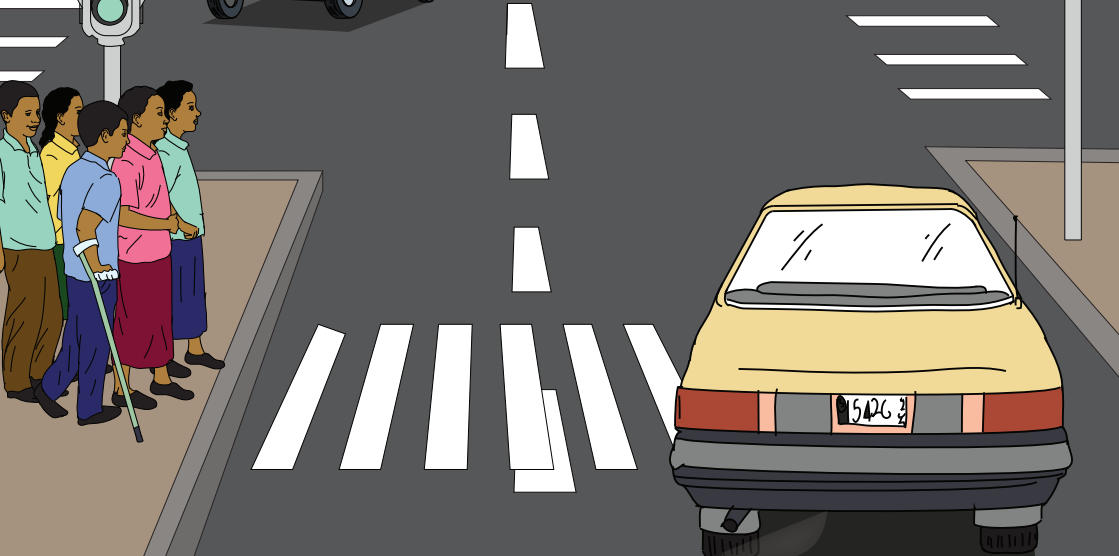
Ku hax uullinse Waachcha'm beero'o
waaru losaan elektiriiqii tiraafiiqqi caakka
moo'amaa araaqaa maalalamaakko. Seemmo'o
“Dana ku kaame'i googonne gii'lisa hinnoo
luwwi maduyye?” yito'o.

Danto'o “Maxale'e gii'lisaa yitoo? Baarii
shaano'im oonadu hinnihinnoolla” yito'o.
Hundim kaakeesoohaannisa osaramoolla.
Deetaam, “Iina cilimmi boloqoo'is hay
mishisaa liiransoolla” yukko. Leero'o,

Danto'onaa “Tiraafiik caakkina cilimmi
boloqoo yitakko'aannii fooqqi limmoo
yitakkamoy?” yito'o.

Mishiq woshshoomanne maalalaa “Fooqqi
limmi yimmii cilimmi boloqqimmii labantam
sagalluwwa. An odim mato edeenatte
hinna hinnotte”. Ku sagalluwwi labantam
sagalluwwa. Leero'o “An losa'n minenne
sagarinne losummoka i illiinnem moo'ummo.

kashar mare'i kaame'e uullisoohane. Ka
ammame qadaalli haxar labakko'i beyyinne
manni qaqqisa higookko Shaano'i boloquklas
manni uullookko; Kaame'i higookko. Baar
boloqoohaare kaame'e taakkina gudookko.
Ka beyyonne gaaggaabimmii batbatimmii
hasisooyyo.

Meeriinse daba'loo ooso

Waachcha'm meeriinse ontem oosim qiixa
amaxxamaa kaame'i googinne waaramoolla.
Tiraafiiqqi seera egerimma hoogimmi afisoo
hawwojja moo'amaa atooraramukkuuyyi
mine afameena lakamoolla.

Maramukkuuyyem Leero'o, "See ku zeebira'a
yakkam luwwi mada'e? Anoom qadaalli
haxara la'oommokkii" yito'o. Seemmo'oo
mulli keenimii ka woshsha macceesamaa
illi ille moo'aqqamukko. Seemmo'o, "Taa!

Lee adaa'naarenne zeebira'a yimmi qadaalli haxaraa yimmi ihukkisa laqqooyyotte? lamim matona'ee" yito'o. Leero'o," Anim kabada'i ku qadaalli haxar mahina awwaadooda'e qoossaammo. At eesse gaddittokka kalasage moo'lootto cawwihe" yito'o.

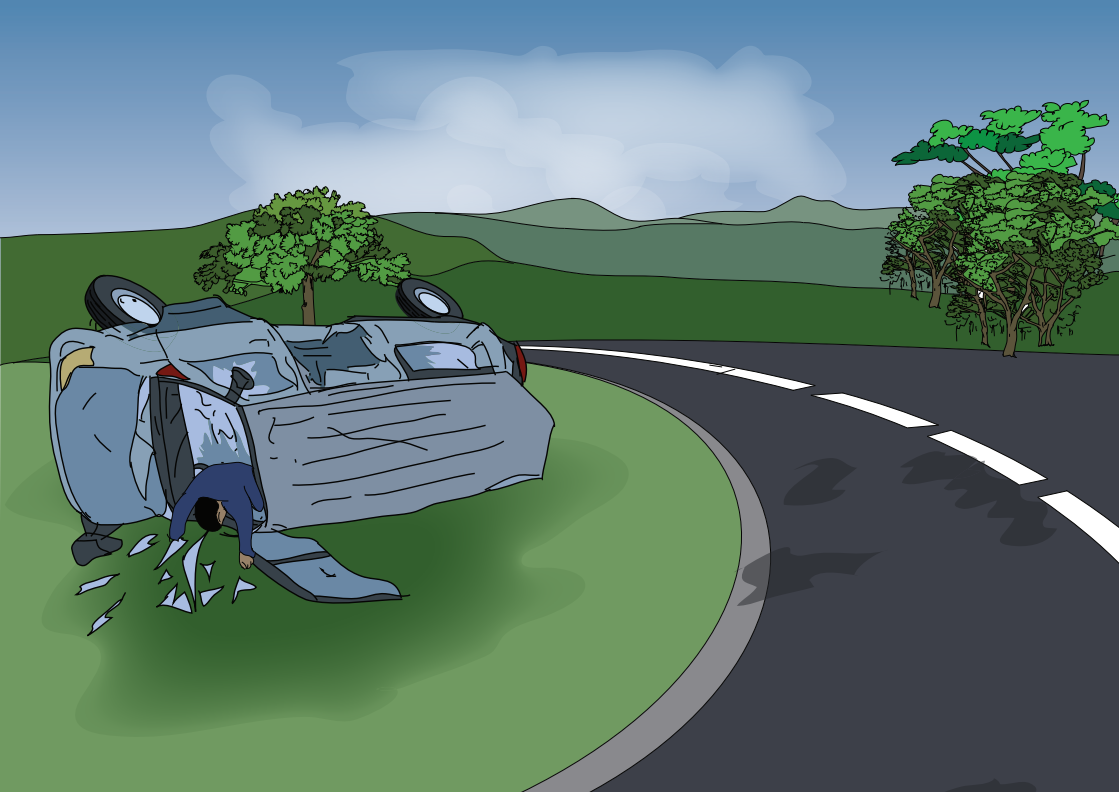
Zeebira'inne kaame'i qare'na egerakka'a giphoo'isa moo'akku'uuyyi ka idiinse eeqidonne higakkammo. Zeebira'i bee'i beyyinne higakkeena kaame'i abbisubee'isa moo'akka'a higimmi daafiinse gatisookko. Mah waaroyyo yakka'a kaame'e googinne taakke'immi weeraroo kaame'uwwi daafonne aagisookko.

Saat gamba yulaseense hanqi hawwodamu manchan ihooyyo. Kaame'enne te'im ushe'aanchonnem hawwi hee'eena xanookko. Fireen qaqqiso uullisoobee'anne, goomma'i

uulla quncuccoobee'ane, ushe'aanchim xanat
bee'an te'im dimbaanchi iheena xanookko.

Ciilluwwi lello beyyi hoogimminne kaame'i
googonne lellookko. Lellimmi oosonne saato
afiseena xanookko. Ciilluwwi tiiro lellone
massaa kaame'e waarukkisam la'amoo'nem
kaame'i koofanne aagamaa hawwodamookko.

Mat mat ammane kaame'i hincukkisam
xulbe'e xooqisookko yamaa amadameena
weeraramaa kaame koofanne aagamookko.
Ka'isinne saat aafookko. Eebikkina kaam'e
ushe'aan ciilluwwi lelloobeyyo qee'linne
siidulaseense kaame'e giphphaa'immi hasisa.
Ciilluwwame kaame'i googonne lelleena
hoorimmi danaamo.

Kaame'e ushe'aa'n dimbaanchooma
Kaame'e ushe'aan caataa dimbisoo
luwwaa agaa dimbaa tiiro huushookko.
Kaame'e wonciwoncaa'aa barasaa saatonne
ubbuusookko. Googonne kaame'e barassaa
dangonne fireena amadukkita'n onkoroollaa
kaame'oom baallenne aagookko. Oobee'aare
findiliqookko.

Onkoroollimmi te'im findiliqimmi amaxxannee
foorennnee hawwo afisookko. Caatii dimbisoo
luwwii ushe'aanchi do'ixxanne hawwo
afisoobikkina tiraafiiqqi seera iiqqookko.
Do'ixxi aalo'isa sawwoo beebikkina
barassimmi xale'i hasu beyyo afisookkoo
yaa gammatoookko. Eebikkina ixxi gaganne,
mulli mannannee kaame'oomannemee hawwo
afisookko.

Lule'ishsha

Tiraafiiqqi seera egerimmi manni hundi
baxome ihimmi hasisookko. Kaame'i
googinne marakku'uuyyi qeddi kolli
tochchinne marimmi, eeqidiinse ka'idonne
murimmina qeddaa makkaa moo'akka'a
qoossakka'a qadaalli haxar te'im zeebira'i
yoo beyyinne higimmi hasisa.

Beero'uwwanne tiraafiiqqi caakki cilimmi
boloqoo bikkina ee mare'uwwa la'akka'a
egerimmii qadaalli haxa'l beyyinne xale'i
higimmi, ciilluwwi kaame googonne
lelloobee'isa sogimmii ushe'aan dimbisoo
luwwa agaa kaame'e ushe'oobee'isa
hoorimmii hasisookko.

Qanannaaxxi Lasaqqi Xa'michchuwwa

I. Hanaan qananaa'litti qanannaato shooto'i
issitaa ka sawwite caakkise.

1. Tiraafiikaa yimmi mayyimma?
2. Kaame'i googinne makkaa qeddaa
yakkoo'n taakke'immi mahawwo
eeboo?
3. Cilimmi boloqimmaa yakkamo
mahina?
4. Tiraafiiqqi seera hundim egeruta'n
mah hawwi hee'oo?

II. Ka sagalluwwina labamoo sagalluwwa hase.

1. gudimma
2. findiliqimma
3. dimbimma
4. Iimmimma

III. Kanniinse woroon yoo sagalluwwina gereero'i sagalluwwa hase.

1. boloqimma
2. seera
3. saat

